

Ankét a környezetvédelemről

Kiállítás nyílik a Technika Házában

Az MTESZ Csongrád megyei szervezetének környezetvédelmi bizottsága és az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület Csongrád megyei csoportja — az MSZMP Csongrád megyei bizottsága és a Csongrád megyei tanács közreműködésével — kedden, 16-án megyei környezetvédelmi ankétot rendez a technika házában. Ezen a napon Víz, levegő, élet címmel nyílik meg az előcsarnokban a tavalyi országos környezetvédelmi kiállítás.

1973 márciusában alakult meg az MTESZ környezetvédelmi bizottsága a tag-egyesületek, az orvostudományi egyetem, a JATE és a KÖJAL szakembereinek be-

vonásával. Az előző évben már rendeztek előadásokat, ezek iránt — a téma jellege miatt — csak szűkebb körű érdeklődésre számíthattak.

Első ankétjuk célja az, hogy bemutassák a megkezdett felmérések első eredményeit, rávilágítsanak azokra a területekre, amelyeken a legsürgősebb a tennivaló Szegeden is, és a megyében a környezet védelme érdekében.

Jelenleg a vizek ipari és mezőgazdasági eredetű szennyezettsége, valamint a mezőgazdaság kemizálásával kapcsolatos élelmiszer-szennyeződés jelenti a legnagyobb gondot. A levegő főként a város belterületén szennyeződik nagymértékben.

a közlekedés és a fűtés miatt. A SZOTE munkatársai a Közlekedéstudományi Egyesület közreműködésével felméri az üzemi és a városi zaj mértékét is.

A jövő héten megrendezett ankét 21 előadás hangzik el.

A városban működik a Szegedi Akadémiai Bizottságnak is a környezetvédelmi szakbizottsága, amely szintén hasonló célkitűzésekkel látott munkához. A két bizottságnak mindenképpen együtt kell működnie, hogy közösen minél hasznosabb — és minél több hasznosítható — tevékenységet fejtsenek ki Szeged és a megye lakóinak egészsége érdekében.

Ch. A.

Élete — az újság

Egy hosszú lista az asztalon, 1969-ből. Az ország lap-szervezőinek eredménye: hány előfizetőt gyűjtöttek. S az élen a sokaknak ismerős név: Bukovics Béla, Abban az évben a magyar sajtónak több mint négyezer olvasót gyűjtött Csongrád megyében Béla bácsi, aki most vonul nyugdíjba, megérdemelt pihenésre, 71 éves korában.

A Tolnai Világlap kézbesítésével, terjesztésével kezdte 1931-ben, szakmát változtatva, azt a munkát, amelyért ezekben a napokban a posta és a megyei lapkiadó vállalat is köszönetet mondott neki. A szerszámokat cserélte föl a meggyőző szóval: asztalosinasból lett a dél-magyarországi lapok lakadatlantalan terjesztője. Alapító tagja volt a Szegedi Hírlapterjesztők Hírlap, Folyóirat, Könyvterjesztő. és Értékesítő Szövetkezetének.

Ha valaki megkérdezi tőle, hány embert ismer, habozás nélkül vágja rá: 180 ezret. S csak azt sajnálja, hogy még mindet nem tudta meggyőzni. egy-egy lap megrendeléséről. A szocialista sajtó hőskorában, az 50-es években úgy kezdte népszerűsíteni a lapokat, hogy a gyűjtőket a mezőőröknek adta, majd a tanácsok megalkulásának idején, az új szerveket is bevonta lelkes munkájába. Akkoriban már egy nyolctagú csoport élén járta a szegedi járást, hogy a Délmagyarországnak gyűjtőn előfizetőket. Életének leg-sikeresebb hónapjaiban 230 új előfizetőt, olvasót szerzett a magyar sajtónak.

Nevek, arcok, évek. Autó és motorkerékpár, vonat és gyalogszer. Újságok nevei,

S. E.

regi és új címe: Tolnai Világlap, Délbáb, Szabad Föld, Délmagyarország, Csongrád megyei Hírlap, Népszava — negyvenhárom év emlékei. Olvasók ezrei, akikhez az ő révén jutott el az újság, ma már magától értetődő természetességgel veszik kézbe a lapokat, s nem is gondolnak rá, hogy az nemcsak újságírók és nyomdászok közös produktuma, de mindazoké is, akik a leírt szót eljuttatják az emberekhez. S ahogy az asztalra tett, meg-szegésre váró kenyérben ott van a szántóvetők, aratók, molnárak, pékek, kereskedők közös munkája, az olvasásra váró lapban a többivel együtt a Bukovics Bélaké is. Akkor is, amikor még fiatal, nem fáradó lábbal járják a településeket, akkor is, ha pihenőre térnek. Mint most a megye legrégibb lapterjesztője: Béla bácsi.

V. M.

Nemzetközi szakértői értekezlet

A szocialista országok felsőoktatási miniszterei 1972. évi prágai konferenciájának határozata alapján a Művelődésügyi Minisztérium megbízásából a Felsőoktatási Pedagógiai Kutatóközpont nemzetközi szakértői értekezletet szervez 1974. április 16—20. között Visegrádon. Az értekezlet tárgya „A hallgatók felvétele a felsőoktatási intézményekben”. A szakértői értekezlet három témát ölel fel: 1. az egyetemre, illetve főiskolára történő kiválasztási rendszer elemzése; 2. az egyetemi, főiskolai felvételre való felkészítés; 3. a jelentkezők kiválasztásának módszerei, a felvétel rendje.

A szakértői értekezleten a Bolgár Népköztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Magyar Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, a Román Szocialista Köztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaság szövetségének delegációi jelentették be részvételüket.

Küldöttségünk Oxfordban

Pénteken Oxfordba utazott a Magyar Szolidaritási Bizottság küldöttsége, élén Lederer Róberttel, a HNF OT nemzetközi osztálya vezetőjével. Oxfordban részt vesznek Mozambik, Angola és Guinea felszabadulásáért küzdő bizottság húsvéti konferenciáján.

V. M.

Aszályos, meleg március

A tavasz első hónapja szokatlanul meleg és az ország nagy részén katasztrofálisan száraz időjárást hozott. A hőmérséklet havi középértékei az ország északi felében 3,5 fokkal, délen 2,5—3 fokkal haladták meg a sokévi átlagot.

Különösen meleg volt a 15—29 közötti időszak, s 19—24 közötti időszakban nap mint nap 8—10 fokkal múlta felül a hőmérséklet az évszázadnak megfelelő értéket. Ezek a napok olyan melegek voltak, mint rendesen május végén szokásos!

A 20-a körüli időjárási rekordnak számító nagy meleget a délkelet felől, Kis-Ázsia és az Arab-félsziget térségéből tartósan beáramlott rendkívül száraz, szubtrópusi légtömegek okozták. A verőfényes időjárásban — főként az ország délkeleti és keleti területein — olyan magasra emelkedett a hőmérséklet, amire márciusban meteorológiai megfigyeléseink történetében még példa nem volt. Így 21-én Makón 28,

Szegeden és Békéscsabán 27 fokot, 23-án Köröscsúszán 28, Pátyodon 27, Orosházán és Mezőhegyesen 26 fokot mértek.

A hónapban jelentősebb esők csak a Dunántúl délnyugati részén hullottak, de ott is csak az első dekádban, március második fele ország-szerte teljesen csapadégmentes volt. A szárazság főként északkeleten vált katasztrofálissá, itt egész hónapon át nem esett mérhető csapadék, s az ország területének háromnegyed részén a lehullott eső mennyisége a sokévi átlag egyharmadát sem érte el! Az aszály súlyosságát fokozta a hirtelen felmelegedés és a körülmény, hogy az ország nagy részén tavaly április óta minden hónap jelentős csapadékihiánnyal zárult, s a szinte hőmentes tél után a talajban semmi víz nem tározódott.

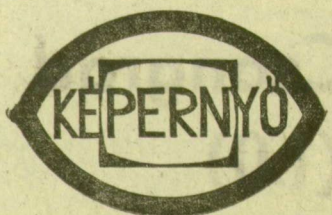
Szeged március havi időjárási adatait az alábbi kimutatás tartalmazza (az adatok a városban működő egyetemi megfigyelő állomásra vonatkoznak).

középhőmérséklet	9,1°	csapadékösszeg	15 mm
sokévi átlag	6,3°	sokévi átlag	38 mm
legmelegebb	26,6°	csapadékos nap	6
	21-én	legtöbb csapadék	1 nap alatt
leghidegebb	—3,4°		4 mm
	1-én		11-én

A városban a havi középhőmérséklet közel 3 fokkal haladta meg a sokévi átlagot, ennél melegebb március utóbb 1936-ban fordult elő. A 21-én mért 26,6 fokos hőmérséklet rendkívüliségre jellemző, hogy Szegeden a meteorológiai megfigyelések kezdete (1870) óta márciusban ilyen felmelegedés még nem fordult elő. A lehullott

csapadék mennyisége mélyen a normálérték alatt maradt (annak mindössze 40 százaléka), annak ellenére, hogy Csongrád megye az elmúlt hónapban még országunk viszonylag „kedvezőbb” csapadékkellátottságú területeihez tartozott.

Dr. Péczely György a JATE tanszervező egyetemi tanára

Tanyaiak világa

Major Sándor A látóhatár szélén című dokumentumfilm-sorozat szerkesztője leírta a tévéújságban, megnyit foglalkoznak napjainkban a szakemberek, szociológusok, néprajzosok, politikusok a tanyavilág sorsával. És ezt bárki láthatja, aki figyeli az újságokat, folyóiratokat, amelyekben nemcsak különféle konferenciák, sőt kongresszusok hírei szerepelnek, hanem hetekig-hónapokig tartó viták anyagai is. Nincs is már sok olyan lényeges dolog, amit még nem mondtak el a tanyáról.

Ezért gondolhattuk, hogy a mostani filmsorozat sem vállalkozhat másra, mint „hozzászólásra”. Az első két rész után azonban nyilvánvalóvá vált, hogy a dolog nem ilyen egyszerű. Azzal, hogy a múltat, a jelent és a jövőt is meg akarják mutatni az alkotók, mindössze 120 percben (és egy harmincperces vitában), tehát a téma bonyolultságát tekintve rendkívül rövid időben — eleve munkaigényesebb, nagyobb, nehezebb feladatot róttak magukra, mint amilyet az egyszerű hozzászólás jelenthet. E feladat megoldása nézetünk szerint csak akkor lehet sikeres, ha — televíziós filmről lévén szó — hatásos, kifejező, jellegzetességekre koncentrált filmképeket sűrítnek a „mondanivalók” kifejezése érdekében. És egyúttal a legszükségesebbre csökkentik a szavak szerepét. A két rész lehet a bizonyíték: bár sorozatosan szinte felkínáltak a különféle „beszéd-s” képi megoldások, sajnos éppen a legkézenfekvőbb esetekben nem éltek velük. A rövid filmidőre és a hatásra tekintettel: megnyit film- és életszerűbb lett volna például, ha a második részben szereplő négytagú család feje nem kényszerül számlálatlanul mondogatni a terített asztal mellett: „nagyon sok a munka; rengeteg dolgotunk”, hanem megmutatta volna a kamera a verejtékcseppeket az arcukon, és a fáradtságot a mozdulataikban.

Mindezt pedig éppen azért említhetjük, mert néhány említett példát is szolgáltatnak a filmek, emlékeztetnek, nagyszerű képeket. De például adtak arra is, milyen erejű lehet az élő szó, ha pontosan meghatározott helyre, funkciója van a filmben, és a megnyilatkozót nem zavarja a kamerák jelenléte. Ez esetben az idős, felvőgépét talán sohasem látott tanyai emberek arca, mozdulataik és mondataik hatottak úgy a képernyőn, mintha az egyébként elkerülhetetlen „gépi beavatkozás”, ez a hideg mechanizmus ezúttal nem választott volna el bennünket tőlük. Nem így a fiatalabb, gépkocsival közlekedő tanyaiak,

akiket már nem került el a kameráláz, és a szereplés tudata. Mindenesetre az efféle különbségek megmutatása is értékessé tette a látott filmeket, hiszen a tanyai élet változásairól sokszor többet mondanak ezek az apróságok, mint a leg-szakzszerűbb értekezések. Így mondhatjuk a dokumentumsorozat első feléről, hogy bár az alkotók szándéka szerinti teljességet nem sikerült megvalósítani, a szépen „fogalmazott” néhány képpel, és a pár, természetesen fogalmazó szereplő segítségével újszerű szempontokat is tudott figyelmünkbe ajánlani — a tanyák világának vitájához.

S. E.

Barokk és modern

Kevesen voltak csütörtökön este a konzervatóriumban. Tisztes félház — mondhatnánk szervezői zsargonnal —, valószínűleg néhány útközbeni program, vagy inkább az iskolai tavaszi szünet hűtötte le az érdeklődést. Mindenesetre a Szalatsy István vezette szegedi szimfonikus kamaraegyüttese, több kitűnő szólistával, izléssel összeállított műsorával, nagyobb nyilvánosságot is megérdemelt volna.

A zene fejlődéstörténetében századunk muzikáját nem alaptalanul rókikítják a barokk tisztaságával, rendszeretével, fegyelmevel. A koncert mintha ezt a szellemi közösséget példázná, Petrovics vonósenekari szimfóniája mellett Tartini gordonkaversenyével, majd Honegger két lágyabb fúvóshangszerre (fuvola, angolkürt) írt koncertója után Bach erősen szólistikus V.

Brandenburgi versénnyel. Szalatsy István, aki szívesen vállalkozik a modern muzsiká propagálására (egyéniségehez is közeli) most, ebben a tükörprogramban, a stílus fegyelmevel, a kis zenei formák eszköztelen-sallangtalan tolmácsolásával lepte meg hallgatóit. A zene-művészeti főiskolai tagozat új cemballóját Delley József parádés játékkal avatta föl, a Brandenburgi versenyben, ahol Várnagy Lajos (hegedű) és Román Zoltán (fuvola) személyében ideális kamarapartnerekre talált. A Honegger-mű igényes szólóit Román Zoltán a sokoldalúan képzett Meszlényi Lászlóval (angolkürt) mutatta be. Tartini A-dúr versenyében hallottuk az est egyetlen vendégét, Perényi Miklóst, fiatal előadónk nemzetközileg is elismert gordonkaművészt, aki igazolta kivételes képességeit.

A hang, amit megfog csellóján, kizeng, megformált és megkoptat, nemes veretű és puha, fénylő és bársnyos; a második tétel cantilénáját meleg, férfias lírával dalolta el.

Az együttes előző este Pécsen lépett pódiumra, ugyanezzel a műsorral. Dícséretére legyen mondva, jótékát nem viselték meg az utazás fáradalmai.

I. R.

ARAMSZÜNET

Ertesítjük fogyasztóinkat, hogy 1974. április 19-én 7 órától 13 óráig a Bakay N. u., Rohoncz u., Lajta u., Kátai köz, Korda sor, Széi u., Katona u., Csillag u., Gólya u., Szivárvány u., Móra u., Hajnal u., Veresacs u., Alkony u., Úttörő tér, Pál u., Rigó u., Mura u., Bakay N. u. által határolt területen áramszünet lesz, karbantartási munkák miatt. Fogyasztóink szíves elnézését kérjük. DEMASZ Szeged, városi Kirend. x

Nagy húsvéti mulatság

a ruhagárban!

1974. április 13-án, szombaton 6 órától — 10 óráig. DISCO Műsorvezető: Gémes Tamás. Ruhagár KISZ-szervező. x

100 vagonos hűtőtér,

szabad kapacitás miatt, rak-tárgazdálkodásra

igénybe vehető

Gépi hűtő- és fűtőszivattyúk.

Haladás Mgtsz.,

Forráskút.

Telefon: Forráskút 13. x

Sokszorosító üzemágunk

OFSZET ÉS MAGASNYOMÓ ELJÁRÁSSAL brosrák, prospektusok, körlevelek, úrlapok, címkék, vállalati ügyrendek és egyedi

nyomtatványok

sokszorosítását vállalja,

TÖBBSZÍNNYOMÁSSAL IS.

Megrendeléseket: Szeged, Pf.: 12. alá kérjük.